

יוסף – התגשמות חלומותיו והקשר לתשעה באב

כפי שמסופר לקראת סוף ספר בראשית, סיפור קורות יוסף נראה ממבט ראשון כמין רצף מאורעות אקראיים שהשחקנים בהם לא מרגישים שבעצם ישנה יד מכוונת מסתורית ששולטת בהשתלשלותם ושמוליכה את השחקנים לעבר תוצאה מיוחדת במינה, כלומר ירידת משפחת יעקב למצרים.

ישנם שישה תחנות, או שלבים, בסיפור :

שלב 1 – שינאת האחים כלפי חולם החלומות:

האחים **שנאו אותו** בגלל חלומותיו. למעשה, יוסף היה רק בחור צעיר בן 17 שנה ואחיו היו יכולים – ואפילו היה מצופה מהם – שיתייחסו לחלומותיו כשל ילד שמחפש תשומת לב.

שלב 2 – מכירת יוסף:

האחים מכרו את יוסף בתמורה ל-**עשרים כסף**. מדוע הכתוב בוחר להודיע על עצם המכירה ולנקוב במחיר העסיקה? האם הסיפור היה שונה אם המחיר היה 19 או 21 כסף? או אפילו אם המחיר היה מושמט ממנו לגמרי?

שלב 3 – חלומותיהם של עבדי פרעה:

מעניין לשים לב שיוסף לא משתמש במונח "פרשנויות" אלא במונח "**פתרונים**" היותר חזק והמורה לעבר רעיון הוודאות.

ויותר מזה: הכתוב מכניס פה מעין דו-משמעות בהשתמשו בלשון רבים – פתרנים. לכאורה לשון הרבים פה מתייחס לחלומו של כל אחד מעבדי פרעה, אך יכל גם להיות שיוסף מרמז פה לאמונתו – לבטחונו – של-ה' "פתרנים" גם לשני חלומותיו שלו בעצמו.

שלב 4 – יוסף מזנק לשיא סולם העמדות:

יוסף מוצא את עצמו מוזנק (סימלית, הצהרתית) היישר למעמד משנה לפרעה בעצמו ושמכאן והלאה על פיו "**ישק כל עם**" פרעה. מעניין פה לשים לב שהכתוב מוצא לנכון לציין את גילו של יוסף בדיוק בנקודת זמן זו. לכאורה, זה לא היה משנה מאומה לתוכן הסיפור אם פרט זה – מיקומו המדויק של מאורע זה על ציר הזמן – היה מושמט מהסיפור.

שלב 5 – יוסף מתמנה משנה לפרעה מבחינה ביצועית:

שלב 6 – הרעב האזורי:

זה הרעב שנחזה על ידי יוסף ושגרם בסופו של דבר לירידת כל משפחת יעקב למצרים.

מדהים ומפליא להיווכח שהמנצח הסודי שארגן את המהלכים המפותלים האלה, שלמראית עין אינם קשורים זה לזה, בעצם חתם את שמו בתוך בנין תוכנית העל שלו על ידי הצפנתו דרך שיטת הגימטריה.

שלב 1 (בראשית ל"ז, ד'): "וישנאו אותו" = 780

שלב 2 (בראשית ל"ז, כ"ח): "עשרים כסף" = 780

שלב 3 (בראשית מ', ח'): "פתרנים" = 780

שלב 4 (בראשית מ"א, מ'): "על פיה ישק כל עם" = 780
מעניין פה לשים לב שפרעה התכוון רק לעמו אך המסר המוצפן מורה על כל העמים (ראה פרק מ"א, פסוקים נ"ד ונ"ו)

שלב 5 (בראשית מ"א, מ"ג): "משנה לפרעה" = 780

שלב 6 (בראשית מ"ב, ה'): (כי) "היה הרעב בארץ כנען" = 780

ממצא מעניין... אך מדוע בחר "המתכנת" דווקא במספר זה ומה המסר שמוצפן בו?

הסיבה היא שהמספר הזה מכיל בתוכו בו זמנית את שמו של "המתכנת" וגם את הוכחת על-אנושיותו – אלקותו – דרך הוכחת "שליטתו על הזמן" (על מהלך המאורעות על ציר הזמן):

$$26 \times 30 = 780$$

המספר 26 מהווה בגימטריה את שווי שם ה' (מידת הרחמים): "י-ה-ו-ה" המספר 30 מהווה את גילו של יוסף "בעמדו לפני פרעה" (בראשית מ"א, מ"ז), ונקודת זמן זו מהווה את ציון סיום תלאותיו "המאורגנות והנשלטות מלמעלה".

ולהלן כמה תוספות מעניינות:

(? 1) מה מוצפן בשם

פרעה קרא ליוסף בשם מאד מתאים ששוויו בגימטריה:

$$828 = \text{"צפנת פענח"}$$

יוסף הצליח לפענח את צופן חלומות פרעה הודות לשליטתו בסודות התורה ("רזי תורה") שלמד מיעקב אביו כפי שמובא בפירוש בעל הטורים על המילה "זקנים" בבראשית פרק ל"ז, פסוק ג':

"זקנים (בכתיב חסר) כתיב שמסר לו כל מה שקבל מזקנים, שהם שם ועבר, שמסר לו סתרי תורה... "רזי תורה" ...

$$828 = \text{"רזי תורה"}$$

(2) תכונות מורשות:

מיד אחר פענחו את חלומות פרעה, יוסף מנדב עצה מבלי שנתבקש לה, כלומר שפרעה ימנה איש "נבון וחכם" (והתכוון כנראה לעצמו) שיטפל במה שניבא לשנים הבאות:

בראשית מ"א פסוק ל"ג:

$$182 = \text{"נבון וחכם"}$$

ובזאת, בתור בן טוב, יוסף גם רומז ממי קיבל את התכונות האלו לטיפול בשנות השובע והרעב:

$$182 = \text{"יעקב"}$$

(3) תעלומה שמחכה לפתרון :

בעל הטורים בפירושו על המילה: (בראשית ל"ז פסוק כ"ח): "וימשכו"

כותב: בירמיהו פרק ל"ח (פסוק י"ג) כתוב: "וימשכו את ירמיהו בחבלים ויעלו אתו מן הבור...": שנפרע מירמיה מה שעשו ליוסף.

ברור שבעל הטורים מקשר פה בין משיכת יוסף מהבור שאחיו זרקוהו בו (שהיווה את תחילת יציאתו לגלות) לבין משיכת ירמיהו, מיד לפני כיבוש המקום בידי צבא בבל, מהבור בחצר המטרה, לשם השליך אותו המלך צדקיהו מעט לפני כיבוש ירושלים על ידי הבבלים וחורבן בית המקדש (שזה גם היווה את תחילת צאת עם ישראל לגלות בית ראשון).

גלויות בית ראשון ושני התחילו עם שרפת שני בתי המקדש ב-תשעה באב... והנה בגימטריה:

$$780 = \text{"תשעה באב"}$$

המדרש (תנחומא ויגש, אות ד') עושה הקבלה, שכל מה שאירע ליוסף אירע לציון (ירושלים). ציון בגימטריא 156, יוסף בגימטריא 156. אומר המדרש תנחומא: "בוא וראה – כל צרות שארע ליוסף, ארע לציון... ביוסף, וימשכו ויעלו את יוסף. בציון, וימשכו את ירמיהו בחבלים ויעלו אתו מן הבור (ירמיה לח, יג)..."

מכיוון שמשיכת ירמיהו אירעה ממש לקראת פרוץ הצבא הבבלי לרחבת חצר המטרה והמקדש באותו יום גורלי – תשעה באב, מכאן נראה לי שממצא זה

$$780 = \text{"תשעה באב"}$$

מרמז שמשיכת יוסף מהבור, מכירתו, ויציאתו לגלות, אכן התרחשו באותו יום גורלי בלוח העברי, בתשעה באב.

ומעניין גם לציין את הקינה אלה אֶזְכְּרָה שנכתבה על עשרת הרוגי מלכות, על עשרה חכמים שעמדו בראש הנהגת האומה ונהרגו במסגרת גזירות שמד שונות בתקופת המרד ברומאים. הקינה מבוססת על סיפור הוצאתם להורג של החכמים כפי שמופיע במדרש בשם זה - מדרש "אלה אזכרה" - המתאר בפירוט את הוצאתם להורג של החכמים, ומקשר בפירוש בין סיבת אירוע זה לאירוע מכירת יוסף. ומעניין גם לציין שבקהילות הספרדיות היא נאמרת כחלק מסדר הקינות לתשעה באב. האם בידנו פה עוד רמז נסיבתי אודות תאריך מכירת יוסף?

השאלה פתוחה... האם למישהו תשובה או אסמכתא ישירה?